

## Тарбия беришдан мақсад нима? | Тазкия дарслари (355-дарс)



19:00 / 29.11.2025 883

Солиҳлик ўтган умматларда ҳам бўлган. Бу ҳақда Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади:

﴿الْحَدِيدَ لَهُ وَالنَّاطِقَ وَالطَّيْرَ مَعَهُ، أَوْ يَبِجَالٍ فَضْلًا وَمَنَادَاؤِدَءَ إِنِّيْنَا وَلَقَدْ ﴿١٠﴾

﴿بَصِيرٌ تَعْمَلُونَ بِمَا إِنِّي صَالِحًا وَأَعْمَلُوا السَّرْدِي فِي وَقَدَّرَ سَدِغَتِ أَعْمَلُ أَنْ

**«Батаҳқиқ, Биз Довудга Ўзимиздан фазл бердик: «Эй тоғлар, у билан бирга (тасбеҳни) қайтаринг ва қушлар ҳам!» (дедик). Ва унга темирни юмшоқ қилдик. Ва (унга): «Совутлар қилгин ва ҳалқаларини ўлчовли қил. Солиҳ амаллар қилинглр. Албатта, Мен нима амал**

**қилаётганингизни кўриб турувчиман», (дедик)» (Сабаъ сураси, 10-11-оятлар).**

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатлари, сийратлари ва ҳадисларида ҳам солиҳлик алоҳида эътиборга сазовор бўлган.

أَمْ نَبِيٌّ قَالَ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَعٌ هَلْ لَئِيْلٌ لِّوَسْرٍ نَع ، أَمْ هُنَّ عُلَّالٌ يَضْرَبْنَ عُنُقَ نَبِيٍّ نَع  
مَفَّيْلَعٌ تَطْحَنُ أَفْ لَبَّحٌ يَفِي رَاغٍ لِيْلٍ أَوْ أَوْفٍ ، رَطْمٌ لِمُهَدَّحٍ ، نَوْشَمَتَيْ رَفْنَةَ ثَالِثِ  
الْأَمْعَاءِ أَوْ رُطْنًا ؛ ضَعْبٌ لِمُهَضِّبِ لَأَقَفٍ ، مَهْيَلَعٌ تَقَبَطْنَا فِ لَبَّحِ الْجَلْمِ عَقَّ صَوْمِ رَاغٍ  
؛ مُهَدَّحٌ لَأَقَفٍ ، مُكْنَعٌ أُهُجْرَفِي هَلْ لَأَلَعَل ، أَوْ بَهَلِ لَأُغْدَافٍ ، هَلْ لَعَلَّ حَلَّاصِ أَوْ مُتَلَمَعِ  
إِذِ افٍ ، مَهْيَلَعٌ عِيْرًا ، رَاغٌ صُؤَيْبِ صِيْلٍ وَنَارِي بَكِنَ أَخِي شَرْنَا دِلًا وَ يَلِنَا كُهُنَّ مُهَلِّ لَأ  
تَادُتْ رَحَاتُ سَائِيْنِ إِيْلٍ ، يَنْبَلُ بَقِ أَمْ هُنَّ تَيْ قَسَفٍ ، يَدِيْلُ أَوْ بَتَادِبِ فِ ، تُتَبَلِّحُ مَهْيَلَعٌ تَحْرًا  
تُتْمَقَفٍ ، بُلْحُ أَتُنُّ كَأَمْ كُتُبَلِّحِ فِ ، أَمْ أَنْ دَقِ أَمْ هُنَّ دَجَوْفٍ ، تَيْ سَمَاءِ يَّتَحِ تَأْمَلِ فِ مَوِي  
دَنْعِ نَوْغِ اصْتَيْ ةَيْ بَبِ صِلًا وَ ، ةَيْ بَبِ صِلًا وَ ، ةَيْ بَبِ صِلًا وَ ، أَمْ هَسْ وَ عُرْدَنْعِ  
جُرْفِ افٍ ، كُهُجْ وَ ءَاغْتَبِ كَلْدُتْلَعِ فِ يَنْ أَمْ لَعَتِ تَنْ كُنْ إِنْ ، رَجْفِ لَأَلِ طَيَّتِ حِ ، يَمَدَقِ  
رَحْلِ لَأَقِ وَ ، أَمْ سَلِ أَمْ أَوْ رَفِ ، هَلْ لَأَجْرَفِ فِ ، أَمْ سَلِ أَمْ رَنْ عَجْرُفِ أَمْ نِ أَنْ لِ  
تُبَلِّطِ وَ ، ءَأَسِّنِ لَأَلِ جِرْلِ بَحِيْ أَمْ دَشَّكَ أُهُتَبَبِ حِ أُمَّعُ ةَنْبِ اِيْلِ تَنْ أَكُهُنَّ إِيْمُ هَلِّ لَأ  
أَمْ لَفِ ، أُهُتَعَمَّحِ يَّتَحِ تُبِعِّتَفِ ، رَانَ يَدِيْدَةِ ئَامِبِ أَيْ تَأَيَّتِ حِ تَبَّأَفِ ، أَسْفَنَ أُهُيْلِ  
ءِوَقَّحِ بِ اَلِ مَتَأَخْلِ حِ تَفَتِ اَلِ وَ ، هَلْ لَأَقُتِ اَلِ ، هَلْ لَأَقُتِ اَلِ ، تَلَأَقِ ، أُهُيْلِ جِرَنْبِ تَعْقِ  
ءِوَقَّحِ رَفِ أَمْ نِ أَنْ لِ جُرْفِ افٍ ، كُهُجْ وَ ءَاغْتَبِ كَلْدُتْلَعِ فِ يَنْ أَمْ لَعَتِ تَنْ كُنْ إِنْ ، تُتْمَقَفِ  
يَضِقُ أَمْ لَفِ ، زُرًّا قَرَفِ بِ أَرِيْ جِ تَرْجَاتُ سَأُتُنُّ كِ يَنْ إِيْمُ هَلِّ لَأ ؛ ثَلَاثِ لَأَلِ اَلِ وَ جَرَفِ  
هُنَّ مُتَعَمَّحِ يَّتَحِ هُغْرَزًا لَزَأْمَلِ فِ ، هُنَّ عَبْغَرَفِ ، هُنَّ عَبْغَرَفِ ، يَّقَحِ يَنْطِعًا ؛ لَأَقِ ، هَلْمَعِ  
، أُهُيْلِ رَوْرَقِ بَلِ كَلْتِ يَلِ اَلِ بَهَذَا ؛ تَلُوقِ ، هَلْ لَأَقُتِ اَلِ ، يَنْ ءَأَجِ فِ ، أُهُيْلِ رَوْرَقِ  
؛ دُخِ ، كُبُؤْ زَهَتْ سَأِ اَلِ يَنْ ؛ تَلُوقِ ، يَبُؤْ زَهَتْ سَتِ اَلِ وَ ، هَلْ لَأَقُتِ اَلِ ، أُهُيْلِ رَوْرَقِ  
جَرَفِ ، يَّقَحِ اَلِ أَنْ لِ جُرْفِ افٍ ، كُهُجْ وَ ءَاغْتَبِ كَلْدُتْلَعِ فِ يَنْ أَمْ لَعَتِ تَنْ كُنْ إِنْ ، هُدَّحِ افٍ  
؛ يَنْئَأَسِّنِ لَأُؤْ شَلِّ اَلِ هَأُورِ . «نَوْشَمَتَيْ أَوْجَرَحِ فِ ، هَلِّ لَأ

*Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:*

**«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар:**

**«Уч нафар киши йўлда кетишаётган экан, ёмғирда қолиб, тоғдаги ғорга кириб олишибди. Бас, уларнинг ғорига тоғдан бир харсанг тушиб, чиқиш йўллари тўсиб қолибди. Улар бир-бирларига:**

**«Аллоҳ учун қилган солиҳ амалларингизга бир назар солиб, уларни васила қилиб, Аллоҳга дуо қилинглар, шоядки, сизларга кушойиш берса», дейишибди.**

**Улардан бири:**

**«Аллоҳим! Албатта, менинг қари ота-онам бор эдилар. Менинг кичик ёшдаги болаларим ҳам бор эди. Уларнинг барчасининг риоясини қилардим. Уларнинг олдига қайтиб келсам, сут соғиб, болаларимдан олдин ота-онамга ичираар эдим. Бир куни кеч қолиб, кечасигача кела олмадим. Келиб, икковларининг ухлаб қолганларини кўрдим. Одатдагидек, сут соғдим ва ота-онам икковларининг бош тарафларида, уйғотиб юбормай деб кутиб турдим. Болаларга ичиришни ҳам эп кўрмадим. Болалар очликдан оёғим остида қичқиришарди. Тонг отгунча шу ҳолда турдим. Агар Сен шу ишда Сенинг розилигингни тилаб қилганимни билсанг, бизга бир тирқиш очгин, осмонни кўрайлик», деди.**

**Бас, Аллоҳ тирқиш очди. Ундан осмонни кўрдилар.**

**Бошқаси эса: «Аллоҳим! Мен амакимнинг қизига эркаклар аёлларга энг ашаддий муҳаббат қўйишларидек муҳаббат қўйган эдим. Бас, ундан талаб қилдим. У (қиз) бош тортди. У ўзига юз динар беришимни сўради. Мен пулни жамлаб келиб, уни ушлаб, икки оёғи орасига тушдим. Шунда қиз:**

**«Эй Аллоҳнинг бандаси! Аллоҳдан қўрқ! Узукнинг ҳаққини бермасдан очма!» деди.**

**Мен ўрнимдан турдим. Агар шу ишни Сенинг розилигингни тилаб қилганимни билсанг, бизга яна ҳам каттароқ тирқиш оч», деди.**

**Бас, яна тирқиш очди.**

**Учинчи шахс: «Аллоҳим! Мен бир фарақ гуручга мардикор ёллаган эдим. У ишни бажариб бўлганидан сўнг:**

**«Ҳаққимни бер», деди.**

**Мен унга ҳаққини кўрсатдим. У олишдан бош тортди. Мен ўша гуручни экишда давом этавердим. Ундан бир қанча сигир ва молбоқарлар орттирдим. У қайтиб келиб:**

**«Аллоҳдан қўрқ!» деди. Мен унга:**

**«Анави сигирлар молбоқарлари билан сеники, олавер», дедим.**

**«Аллоҳдан қўрқ! Мени масхара қилма!» деди.**

